

Influent Factor in Teenage Pregnancy and Comparing Between Educational Level of Teenage Pregnancy and Normal Pregnancy in Pakham Hospital , Buriram province.

Akkhrawat Piawpongpakawat, M.D.

Pakham hospital, Buriram province, Buriram, Thailand

ABSTRACT

Background : Teenage pregnancy become a major problem in Thai public health, estimate 16 % of total pregnancy. Though 20 percent (in 2012) of teenage pregnancy in Buriram, however in Pakham during 2010-2012 prevalence were 22 , 23 and 23 percent respectively.

Objective : To study personal factor, contraceptive knowledge, attitude of pregnancy. Educational comparison between teenage and normal pregnancy.

Setting : Antenatal care clinic and labor room in Pakham hospital

Design : Retrospective cohort study

Methods : Teenage pregnancy (13-19 yr.) and normal pregnancy (>19yr.) 60 person each group. Data was collected from during October 2011-September 2012. Descriptive analysis frequency mean standard deviation percentage and chi-square were use.

Results : About 42.6% of teenage girl did not study in higher level(M4-6). Teenage pregnancy group,78.3% graduated in the third year(M3) then did not study in higher level(M4-6).First boyfriend ,first sexual intercourse and first pregnant were 15.1,15.2 and 16.1 year old respectively. 76.7 % were married. 37.5% equally had do nothing and employed. Income per month 85% less than 5,000 Baht.75% of this group report parent living together. 86.7% received Information and media from television. Although contraceptive knowledge were 75.0% but only 67% were use contraceptive pill and 30% never. Compare with another group, >19 yr. ,first pregnant had significant higher education 50% was graduate the six year(M6)($p = 0.00$) the last grade point average significant higher than another group ($p = 0.034$)

Conclusions : Teenage pregnancy group(13-19 yr) usually not study at higher level. Knowing about contraceptive method but do not control. Compare with normal pregnant group (>19yr) that graduated from higher level. Collaboration with communities network to solving teen mom are promote study in higher level and focus in unschooled teenage and change social attitude about early married.

Keywords : Teenage pregnancy ,Terminal abortion , normal pregnancy

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งครรภ์วัยรุ่น และเปรียบเทียบระดับการศึกษา ระหว่างมารดาวัยรุ่นกับมารดาครรภ์ปกติ ในโรงพยาบาลประจำ จังหวัดบุรีรัมย์

อัศววัฒน์ เพียวพงกควัต, พ.บ.

โรงพยาบาลประจำ อำเภอบัวชุม จังหวัดบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

เหตุผลของการวิจัย : การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในปัจจุบันไทยพบการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ร้อยละ 16 ของการตั้งครรภ์ทั้งหมด ขณะที่อำเภอบัวชุมอัตราการตั้งครรภ์ก่อนวัย 19 ปี ตั้งแต่ 2552-2554 ร้อยละ 22,23 และ 23 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดบุรีรัมย์ (ค่าเฉลี่ยของจังหวัดบุรีรัมย์เท่ากับร้อยละ 20)

วัตถุประสงค์ : ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการคุมกำเนิด ทรรศนะคติต่อการการตั้งครรภ์ ของหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุ 13-19 ปี ก่อนที่มีการตั้งครรภ์และศึกษาเปรียบเทียบระดับการศึกษาของกลุ่มมารดาวัยรุ่น อายุ 13-19 ปี และกลุ่มมารดาครรภ์แรกมากกว่า 19 ปี

สถานที่ทำการศึกษา : คลินิกฝากครรภ์และห้องคลอด โรงพยาบาลประจำ

รูปแบบการวิจัย : การศึกษาวิจัยแบบย้อนหลัง

วิธีการศึกษา : กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุ 13-19 ปี และครรภ์ปกติ ที่อายุมากกว่า 19 ปี ที่มาฝากครรภ์และคลอดบุตรในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2554 ถึง กันยายน พ.ศ.2555 จำนวนกลุ่มละ 60 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความต่างของสัดส่วนโดยใช้chi-square

ผลการศึกษา : วัยรุ่นหญิงกลุ่มเสี่ยงอายุ 13-19 ปี ร้อยละ 42.6 ไม่ได้เรียนหนังสือต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่ากลุ่มอายุ 13 - 19 ปี ที่ตั้งครรภ์ ร้อยละ 78.3 จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วไม่เข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น อายุเฉลี่ยในการมีแฟนครั้งแรก มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และตั้งครรภ์ เท่ากับ 15.1, 15.2 และ 16.1 ปี ตามลำดับ สถานภาพสมรสแล้วขณะตั้งครรภ์ (ร้อยละ 76.7) ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพ กับ อาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 37.5 เท่ากัน) รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 85) บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 75.0) ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 86.7), มีความรู้ในวิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 75.0 ส่วนใหญ่ใช้ยาทาหนักร้อยละ 67 แต่ร้อยละ 30 ไม่ได้คุมกำเนิด ในกลุ่มอายุมากกว่า 19 ปี ที่ตั้งครรภ์แรก ร้อยละ 50 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมาแล้ว เปรียบเทียบทั้ง 2 กลุ่มพบว่ากลุ่มอายุมากกว่า 19 ปี ที่ตั้งครรภ์แรก มีระดับการศึกษาและเกรดเฉลี่ยครั้งล่าสุดสูงกว่ากลุ่มมารดาอายุ 13 - 19 ปี อย่างมีนัยสำคัญ $p = 0.00$ และ $p = 0.343$ ตามลำดับ

สรุป : หญิงตั้งครรภ์อายุ 13-19 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.3 หยุดเรียนหนังสือก่อนที่จะตั้งครรภ์ รู้จักวิธีคุมกำเนิดแต่ไม่ค่อยคุมกำเนิด จึงตั้งครรภ์เร็ว เปรียบเทียบกับกลุ่มครรภ์ที่อายุมากกว่า 19 ปี พบว่ามีระดับการศึกษาที่สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ $p < 0.05$ ดังนั้นการป้องกันหรือลดปัญหาตั้งครรภ์วัยรุ่นในระยะสั้น ควรทำโครงการให้ความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนด้วย โดยประสานกับทางภาคีเครือข่ายชุมชน ส่วนในระยะยาวนั้นทุกภาคส่วนควรส่งเสริมให้เด็กเรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้น และการเปลี่ยนทัศนคติของสังคมเรื่องการให้แต่งงานเร็ว

คำสำคัญ : ตั้งครรภ์วัยรุ่น การยุติการตั้งครรภ์ การตั้งครรภ์ปกติ

บทนำ

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (ที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี)¹ เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญมากในปัจจุบัน ปัจจุบันประเทศไทยพบการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นร้อยละ 16.2 ของการตั้งครรภ์ทั้งหมดในปี 2553 สูงเป็นอันดับที่สองของโลกและเป็นอันดับที่หนึ่งของทวีปเอเชีย^{2,3} ร้อยละ 80 เป็นการตั้งครรภ์แบบไม่ตั้งใจ ร้อยละ 30 นำไปสู่การทำแท้ง ร้อยละ 14 แท้งบุตรเอง และอีก ร้อยละ 56 มีการคลอดบุตร⁴ หากวัยรุ่นตั้งครรภ์ในช่วงนี้จะทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย เช่น โลหิตจาง^{5,6,7} การคลอดก่อนกำหนด⁸ อัตราตายสูงกว่ามารดา 20-25 ปี ถึง 3 เท่า⁹ ด้านจิตใจ จากการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ ทำให้คิดแก้ปัญหาไม่ได้ เครียด นำไปสู่การทำแท้ง ซึมเศร้า¹⁰ ผลต่อทารกที่พบบ่อยคือน้ำหนักตัวน้อย^{8,11} และบุตรที่เกิดจากแม่วัยรุ่นมักมีอารมณ์แปรปรวน สติปัญญาไม่ดี ถ้าไม่มีญาติผู้ใหญ่ช่วยเหลือดูแล¹² อำเภอบางบาลมีอัตราการตั้งครรภ์ก่อนวัย 19 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2552-2554 ร้อยละ 22, 22 และ 23 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดบุรีรัมย์ (ค่าเฉลี่ยของจังหวัดบุรีรัมย์เท่ากับร้อยละ 20)¹³ นครราชสีมา และสุรินทร์ คิดเป็นร้อยละ 14.9 และ 13.8 ตามลำดับ^{14,15} ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการคุมกำเนิด ทัศนคติต่อการการตั้งครรภ์ ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอายุ 13-19 ปี ก่อนที่มีการตั้งครรภ์ และศึกษาเปรียบเทียบระดับการศึกษาของกลุ่มมารดาวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี กับกลุ่มมารดาครรภ์แรกมากกว่า 19 ปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับอำเภอต่อไป

วิธีการศึกษา

ประชากรศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอายุ 13-19 ปี และกลุ่มมารดาครรภ์แรกอายุมากกว่า 19 ปี ที่มารับบริการ

ฝากครรภ์ ที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลประจำ จำนวนกลุ่มละ 60 คน ช่วงเวลาดำเนินการ ตุลาคม พ.ศ.2554-กันยายน พ.ศ.2555 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความต่างของสัดส่วนโดย chi-square

1. ศึกษาลักษณะประชากรกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ จำนวน กลุ่มเด็กหญิงวัยรุ่น อายุ 13-19 ปี ตามทะเบียนราษฎรที่มีอยู่จริงลักษณะการศึกษาต่อของประชากรกลุ่มเสี่ยง จำนวนนักเรียนทั้งในระดับมัธยมศึกษา ปวช. อุดมศึกษา ปวส. และการศึกษาตามอัธยาศัย (การศึกษานอกโรงเรียน)

2. สัมภาษณ์กลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอายุ 13-19 ปี ทุกราย และกลุ่มหญิงตั้งครรภ์แรกที่ยังอายุมากกว่า 19 ปี ที่มารับบริการที่คลินิกฝากครรภ์ของโรงพยาบาลประจำ ตามแบบสอบถามดังนี้ ระดับการศึกษา ระดับผลการเรียน สถานะภาพ อาชีพ และรายได้ของมารดาวัยรุ่น สถานะภาพของบิดา มารดาของวัยรุ่น ความรู้ในการคุมกำเนิดและวิธีการคุมกำเนิดที่ใช้ และทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ เช่น ความต้องการมีบุตร ความคิดที่จะยุติการตั้งครรภ์ ความต้องการที่จะตั้งครรภ์ต่อไป

3. ศึกษาเปรียบเทียบระดับการศึกษาของกลุ่มมารดาวัยรุ่น อายุ 13-19 ปี และกลุ่มมารดาครรภ์แรกอายุมากกว่า 19 ปี

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มมารดาวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล จากกลุ่มหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นอายุ 13-19 ปี จำนวน 60 ราย

อายุ (ปี)	มีแฟนครั้งแรก		มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		อายุที่เกิดการตั้งครรภ์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13	5	8.3	2	3.3	2	3.3
14	14	23.3	15	25.0	4	6.7
15	16	26.7	10	16.7	16	26.7
16	14	23.3	18	30.0	14	23.3
17	10	16.7	11	18.3	13	21.7
18	0	0	4	6.7	11	18.3
19	0	0	0	0	0	0
ไม่ตอบคำถาม	1	0.7	0	0	0	0
รวม	60	100	60	100	60	100

จากตาราง 1 อายุโดยเฉลี่ยของการมีแฟนครั้งแรกเท่ากับ 15.2 ± 1.2 ปี (ไม่ตอบคำถาม 1 ราย) อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 15.3 ± 1.3 ปี อายุเฉลี่ยของการตั้งครรภ์ เท่ากับ 16.1 ± 1.3 ปี โดยที่กลุ่มอายุ 15-18 ปี นั้นพบว่ามีการตั้งครรภ์ถึง 54 ราย (คิดเป็นร้อยละ 90)

ตารางที่ 2 จำนวนการมีเพื่อนชาย (แฟน) ก่อนที่จะตั้งครรภ์

เพื่อนชาย (จำนวน)	มารดาวัยรุ่น	
	จำนวน	ร้อยละ
1	33	55.0
2	17	28.3
3	5	8.3
4	0	0
5	1	1.7
6	1	1.7
ไม่ตอบ	3	5
รวม	60	100

จากตาราง 2 วัยรุ่นส่วนใหญ่ 33 ราย (ร้อยละ 55) มีแฟนมาแล้ว 1 คน ก่อนที่จะตั้งครรภ์ มีอยู่ 17 ราย (ร้อยละ 28.3) มีแฟนมาแล้ว 2 คน ก่อนที่จะตั้งครรภ์

ตารางที่ 3 การรับรู้ข้อมูลจากสื่อสาธารณะ ความรู้ในการคุมกำเนิดและวิธีการคุมกำเนิดที่ใช้ อาชีพและรายได้ต่อเดือนของมารดาวัยรุ่น

	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ข้อมูลจากสื่อสาธารณะ		
โทรทัศน์	52	86.6
วิทยุ	4	6.7
อินเทอร์เน็ต	3	5.0
หนังสือพิมพ์	1	1.7
รวม	60	100
ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด		
รู้	45	75.0
ไม่รู้	15	25.0
รวม	60	100
วิธีการคุมกำเนิดที่ใช้		
รับประทานยาคุม	40	66.7
ฉีดยาคุม	2	3.3
ไม่ได้คุมกำเนิด	18	30
รวม	60	100
อาชีพของมารดาวัยรุ่น		
เกษตรกร	10	16.7
ค้าขาย	2	3.3
รับจ้างทั่วไป	18	30.0
เรียนหนังสือ	11	18.3
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	18	30.0
ไม่ตอบ	1	1.7
รวม	60	100
รายได้ของมารดาวัยรุ่น (ต่อเดือน)		
น้อยกว่า 3,000 บาท	37	61.7
3,001-5,000 บาท	14	23.3
5,001-7,000 บาท	6	10.0
มากกว่า 7,000 บาท	3	5.0
รวม	60	100

จากตารางที่ 3 มารดาวัยรุ่นในอำเภอปะคำ ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากสื่อผ่านทาง โทรศัพท์ เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือวิทยุ และ internet ตามลำดับ ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดและการนำไป ปฏิบัติมารดาวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี มีความรู้เรื่องการ คุมกำเนิด ร้อยละ 75 โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.7 ใช้วิธีการรับประทานยาคุมกำเนิด อีกร้อยละ 30

ไม่ได้คุมกำเนิด และอีกร้อยละ 3.3 ใช้การฉีดยาคุม การประกอบอาชีพของมารดาวัยรุ่นพบว่าร้อยละ 50 ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและ เกษตรกร อีกร้อยละ 30 ไม่ประกอบอาชีพ และ อีกร้อยละ 18.3 ยังเรียนหนังสืออยู่ขณะที่ตั้งครรภ์ รายได้ของมารดาวัยรุ่น ส่วนใหญ่ น้อยกว่า 3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 61.7

ตารางที่ 4 สถานะภาพทางสังคมของมารดาวัยรุ่นและบิดามารดา

สถานะภาพทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
มารดาวัยรุ่น		
แต่งงาน	46	76.7
โสด	10	16.7
หย่าร้าง	4	6.7
รวม	60	100
บิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	45	75.5
แยกกันอยู่	9	15.0
หย่าร้าง	6	10.0
รวม	60	100

จากตาราง 4 มารดาวัยรุ่น 46 คน (ร้อยละ 76.7) แต่งงานแล้วขณะตั้งครรภ์ อีก 10 คน (ร้อยละ 16.7) ยังโสด ขณะที่ตั้งครรภ์ และมี 4 คน (ร้อยละ 6.7) หย่าร้างกันขณะที่ตั้งครรภ์ สถานะภาพ ของบิดามารดา ของกลุ่มมารดาวัยรุ่น พบว่า 45 คน

(ร้อยละ 75) มาจากครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน รองลงมาพบว่า 9 คน (ร้อยละ 15) มาจากครอบครัว ที่พ่อแม่แยก กันอยู่และอีก 6 คน มาจากครอบครัว ที่หย่าร้าง

ตารางที่ 5 ทักษะคติต่อการตั้งครรภ์ของกลุ่มมารดาวัยรุ่น

ทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการมีบุตรของครรภ์นี้		
ต้องการ	45	75.0
ไม่ต้องการ	15	25.0
รวม	60	100
มีความต้องการที่จะยุติตั้งครรภ์		
มี	23	38.0
ไม่มี	37	62.0
รวม	60	100
มีความต้องการที่จะตั้งครรภ์ต่อไป		
มี	36	60.0
ไม่มี	24	40.0
รวม	60	100

จากตารางที่ 5 พบว่ามีวัยรุ่นวัยรุ่นอายุ 13-19 ปีส่วนใหญ่ ร้อยละ 75 เป็นการตั้งครรภ์จากความต้องการ ร้อยละ 62 ไม่มีความคิดที่จะยุติการตั้งครรภ์ และร้อยละ 60 มีความประสงค์ที่จะตั้งครรภ์ต่อไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลการศึกษาของหญิงกลุ่มอายุ 13-19 ปี

ตารางที่ 6 ข้อมูลด้านการศึกษาหญิงอายุ 13-19 ปี ในอำเภอปะคำ ปี พ.ศ.2554 ตามทะเบียนราษฎร^{16,17}

กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวน	เรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา (จำนวน/ร้อยละ)
13	256	201 (79%)
14	330	216 (65%)
15	342	257 (75%)
16	290	225 (78%)
17	279	103 (37%)
18	276	123 (45%)
19	309	ไม่ทราบข้อมูล
รวม	2,082	1,125

จากตารางที่ 6 จำนวนผู้หญิงอายุตั้งแต่ 13-19 ปี จำนวนทั้งสิ้น 2,082 คน กำลังศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา (ทั้งในเขตอำเภอและนอกเขตอำเภอ) จำนวน 1,125 คน และจากข้อมูลจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ ปี พ.ศ.2554¹⁸ พบว่ามีหญิงวัย 13-19 ปี กำลังเรียนในระบบศึกษา

ตามอัธยาศัย (การศึกษานอกโรงเรียน) เป็นจำนวน 69 คน ซึ่งรวมกับหญิงที่กำลังศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา(ทั้งในเขตอำเภอและนอกเขตอำเภอ) เป็น 1,194 คน ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 57.4 ของจำนวนผู้หญิง 13-19 ปี ทั้งหมด ส่วนอีกร้อยละ 42.6 นั้นไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาใดๆ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการศึกษาของกลุ่มมารดาวัยรุ่น อายุ 13-19 ปี และกลุ่มมารดาครรภ์แรกมากกว่า 19 ปี

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบระดับการศึกษาและผลการเรียนของมารดาวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี และมารดาครรภ์แรกที่อายุมากกว่า 19 ปี จำนวน 60 คน

	มารดาอายุ13-19ปี (จำนวน)	มารดาที่อายุมากกว่า19ปี (จำนวน)	p-value (<0.05)
ระดับการศึกษา			
ไม่จบชั้นประถม	2	0	0.00
จบประถมศึกษาตอนปลาย	10	4	
จบมัธยมศึกษาตอนต้น	35	26	
จบมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	0	29	
จบอุดมศึกษา / ปวส.	0	1	
ตั้งครรภ์ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ	11	0	
ตั้งครรภ์ขณะที่กำลังศึกษาตามอัธยาศัย	2	0	
(กศน.)			
ระดับผลการเรียน(เกรดเฉลี่ย)ครั้งล่าสุด			
น้อยกว่า 2.50	41	34	0.034
2.50-3.00	13	20	
มากกว่า 3.00	6	6	

จากตารางที่ 7 มารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่เรียนจบการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาคือ 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.3 และมีการตั้งครรภ์ขณะที่กำลังศึกษาอยู่มีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.7 ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าพอใช้ (<2.50) คิดเป็นร้อยละ 68 เปรียบเทียบกับกลุ่มมารดาครรภ์ปกติ

ที่อายุมากกว่า 19 ปี ส่วนใหญ่เรียนจบการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนและตอนปลาย/ปวช. และอุดมศึกษา 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 ดังนั้นจะพบว่าระดับการศึกษาและผลการเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ $p = 0.00$ และ $p = 0.034$ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าช่วงอายุ 15 ปี ขึ้นไป จะเป็นวัยที่มีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์สูง โดยวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ส่วนใหญ่ มักออกจากระบบการศึกษา ไปทำงานรับจ้าง เกษตรกรรม และไม่ได้ทำงานอะไร มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดดี (คิดเป็นร้อยละ 75) แต่มีถึงร้อยละ 30 ที่ไม่ได้คุมกำเนิด ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับการศึกษาของพิชนันท์ หนูวงศ์¹⁹ ที่พบว่าวัยรุ่นไม่ได้คุมกำเนิดถึงร้อยละ 45.5 การรับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ได้รับจากสื่อทางโทรทัศน์ มากที่สุด โดยอายุเฉลี่ยของการมีแฟนครั้งแรก เท่ากับ 15.2 ± 1.2 ปี อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 15.3 ± 1.3 ปี อายุเฉลี่ยของการตั้งครรภ์ เท่ากับ 16.1 ± 1.3 ปี เมื่อมีแฟนทำให้มีโอกาสพบกับคูรักได้บ่อยขึ้น ส่งผลให้เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์สูง และสภาพสังคม ที่มักจะให้แต่งงานเร็วเมื่อมีเพศสัมพันธ์หรือตั้งครรภ์ เด็กจึงออกจากโรงเรียนระดับรายได้ที่ต่ำ (ร้อยละ 61.7 มีรายได้ น้อยกว่า 3,000 บาทต่อเดือน) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดบุรีรัมย์ ในปี 2552²⁰ ที่มีรายได้ขั้นต่ำคิดเป็น 4,183 บาทต่อเดือน ร้อยละ 75 ของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ มาจากสถานภาพของครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ซึ่งใกล้เคียงกับข้อมูลของสำนักกระบวนวิชา²¹ ที่รายงานว่านักเรียนชั้น ม.5 ที่ตั้งครรภ์ประมาณ 3 ใน 4 อาศัยอยู่กับบิดามารดา และสอดคล้องการศึกษาของพิชนันท์ หนูวงศ์¹⁹ ที่พบว่าพ่อแม่ของมารดาวัยรุ่น ร้อยละ 75 มีสถานภาพอยู่ด้วยกัน

ทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ของกลุ่มมารดาวัยรุ่นพบว่าร้อยละ 75 เกิดจากความต้องการมีบุตร ร้อยละ 25 เกิดจากความไม่ต้องการ เมื่อท้องแล้วอยากยุติการตั้งครรภ์ ร้อยละ 38 ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของพิชนันท์ หนูวงศ์¹⁹ ที่พบว่าตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ร้อยละ 35.9 และอยากทำแท้งร้อยละ 26.3 แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ Pallito²² ที่พบว่าเกิดจากความไม่พร้อมร้อยละ 80 เกินครึ่งมีประวัติพยายามทำแท้งด้วยตัวเองหลายครั้ง

การเรียนรู้หนังสือในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี ยังมีจำนวนไม่มาก พบว่ามีเพียงร้อยละ 57.4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ จากกลุ่มตัวอย่างมารดาวัยรุ่นพบว่าร้อยละ 21.7 ตั้งครรภ์ขณะกำลังเรียนหนังสืออยู่ ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับการศึกษาของพิชนันท์ หนูวงศ์¹⁹ กับชลทิศ อุไรฤกษ์กุล²³ ที่พบว่ามารดาตั้งครรภ์ขณะเป็นนักเรียนร้อยละ 16.8 กับ 5.7 ตามลำดับ และสอดคล้องกับการศึกษาของวัลลี ม่วงสวนขวัญ²⁴ พบว่ามารดาวัยรุ่นร้อยละ 80 จบการศึกษาต่ำกว่าระดับ ม.3 ดังนั้นผู้ศึกษางานวิจัยจึงคาดว่า การออกจากโรงเรียนอาจเป็นปัจจัยหลัก ที่นำไปสู่ปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ตั้งครรภ์แรกที่อายุมากกว่า 19 ปี นั้น จะเห็นว่าร้อยละ 50 ของกลุ่มครรภ์แรกที่อายุมากกว่า 19 ปี จบการศึกษาที่สูงกว่าและมีระดับเกรดเฉลี่ยครั้งล่าสุดก่อนที่จะออกจากโรงเรียนดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

จะเห็นว่า 1-2 ปี ที่ผ่านมามีการลดปัญหาตั้งครรภ์วัยรุ่นนั้น มักมุ่งเน้นไปที่ โรงเรียนมัธยม โดย การให้ความรู้แต่ปัญหาการตั้งครรภ์ก็ยังไม่ลดลงแต่กลับเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีเพียงร้อยละ 21.7 เท่านั้น ที่มีการตั้งครรภ์ขณะที่เรียนอยู่ในโรงเรียน แต่อีกร้อยละ 78.3 ที่ตั้งครรภ์ เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่อยู่นอกโรงเรียน ซึ่งไม่เคยได้รับความรู้และการป้องกันเรื่องการตั้งครรภ์

สรุปและข้อเสนอแนะ

มารดาวัยรุ่น 13-19 ปี ในอำเภอปะคำ ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.3 ไม่ได้เรียนหนังสือต่อในระดับที่สูงขึ้น (ม.ปลาย ปวช. ปวส.หรือมหาวิทยาลัย) เมื่อจบ ม.3 ก็ออกจากโรงเรียน มีแฟน มีเพศสัมพันธ์เร็ว ตั้งแต่อายุเฉลี่ย 15 ปี ขึ้นไป และตั้งครรภ์ตอนอายุเฉลี่ย 16 ปี สภาพครอบครัวมีพ่อแม่อยู่ร่วมกัน ได้รับสื่อส่วนใหญ่ทางโทรทัศน์ ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด แต่ไม่ได้คุมกำเนิด เพราะมักจะแต่งงานแล้วหลังจากไม่ได้เรียนหนังสือต่อ มีความ

ต้องการต่อการตั้งครรภ์นี้ และต้องการตั้งครรภ์ต่อไป เปรียบเทียบกับกลุ่มที่อายุมากกว่า 19 ปี พบว่าร้อยละ 50 มักจะเรียนจบ ระดับที่สูงกว่า เช่น ม.6 หรือ ปวช. ในดังนั้นการที่จะลดปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นไทย การส่งเสริมให้เด็กเรียนหนังสือ ในวัยที่ควรจะเรียน และการเปลี่ยนทัศนคติของครอบครัว และสังคมเรื่องการให้แต่งงานเร็ว อาจจะเป็นการป้องกันที่ดีทางหนึ่งในระยะยาวและส่งผลถึงคุณภาพประชากรที่ดีของประเทศ ส่วนการป้องกันในระยะสั้น ควรออกทำโครงการให้ความรู้เรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์ในกลุ่ม วัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนด้วย โดยประสานกับทางภาคีเครือข่ายชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณเฟื่องฟ้า สว่าง ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 3 ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลการศึกษาของเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษา และคุณโกเมน จินาวลัย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปะคำ ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลจำนวนนักศึกษาในศูนย์การศึกษายายโอกาส

เอกสารอ้างอิง

1. WHO. Definitions, in Adolescent Pregnancy. Department of Reproductive Health and Research World Health Organization Geneva. 2004:5.
2. นิธิรัตน์ บุญตานนท์. การตั้งครรภ์วัยรุ่นเรื่องยากที่ต้องช่วยกัน. วารสารเพื่อนสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 5 2555:6.1.
3. Hamiltion BE, Martin JA, Ventura SJ. Births : Preliminary Data for 2009. National Vital Statistics Reports 2010; 59:3:1-14.
4. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. โรงพยาบาลสายใยรักแห่งครอบครัว. (สืบค้นข้อมูลเมื่อ 19 ธันวาคม 2553, ที่ http://www.saiyairak-hospital.com/newdemo/admin/user_report.html). 2553.
5. สุวิทย์ จิตภักดิ์ดินทร์. อุบัติการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและภาวะแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา. เวชสารโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา 2006;30:39-45.
6. Mahavarkar SH, Madhu CK, Mule VD. A comparative study of teenage pregnancy. J Obstet Gynecol 2008;28:6: 604-7.
7. วศิน จงเจริญพรชัย. ผลการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่น (อายุ<20ปี). วารสารการแพทย์ เขต 6-7 2549;25:1:23-8.
8. Watcharaseranee N, Pinchantra P, Piyaaman S. the incidence and complications of teenage pregnancy at Chonburi Hospital. J Med Assoc Thai 2006; 89 :suppl4:s118-23.
9. Chen XK, Wen SW, Fleming N, Demissie K, Rhoads GG. Teenage pregnancy and adverse birth outcomes : a large population based retrospective cohort study. International journal of Epidemiology 2007; 36:368-73.
10. Piyasil V. Anxiety and depression in teenage mother : a comparative study. J Med Assoc thai 1998; 81:125-9.
11. Densirikorn S. The incidence and complications of teenage pregnancy at Nongkhai Hospital. Chula Med J 2008;52:5:321-30.

12. ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย. การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. [ออนไลน์] 2553 [สืบค้น 20 ธันวาคม 2555]. เข้าถึงได้ที่ : URL: http://rtcog.or.th/html/photo/newsfile_387294.pdf
13. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์. จำนวนมารดาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนอายุ 20 ปี [สำเนาคัดลอก]; 2554
14. วีรพล กิตติไพบูลย์. ภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ของการตั้งครรภ์วัยรุ่นในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา. วารสารการแพทย์โรงพยาบาลศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ 2555; 27:1:97-105.
15. ขวัญ สืบบุญการณ. ผลลัพธ์การตั้งครรภ์ของสตรีวัยรุ่นในโรงพยาบาลสุรินทร์. วารสารการแพทย์โรงพยาบาลศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ 2554; 26:1:124-138.
16. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. จำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ [สำเนาคัดลอก]; 2554.
17. สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. ที่ว่าการอำเภอปะคำ. ประชากรจำแนกตามอายุเพศ [สำเนาคัดลอก]; 2554.
18. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ. แบบสำรวจข้อมูลนักศึกษา [สำเนาคัดลอก] ; 2551-2555.
19. พิชานัน หนูวงศ์, วีระชัย สิทธิปิยะสกุล, กชกร วัชรสุขุมทรกิจ. ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์และมีบุตรของหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี ในพื้นที่สาธารณสุขเขต 2. รายงานการวิจัย พิษณุโลก: ศูนย์อนามัยเขต 9. พ.ศ. 2553.
20. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ข้อมูลความยากจนประเทศไทย. [ออนไลน์] 2552 [สืบค้น 20 มกราคม 2556]. เข้าถึงได้ที่ : URL:<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/poverty/poverty.html>
21. เบญจพร ปัญญา. ทบทวนองค์ความรู้การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น:สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต. 2554
22. Pallito CC, Murillo V. Childhood Abuse as a Risk Factor for Adolescent Pregnancy in El Salvador. Journal of Adolescent Health 2008;42:580-6.
23. ชลทิศ อุไรฤกษ์กุล. การตั้งครรภ์ในเด็กนักเรียนอายุน้อยกว่า 18 ปี. [ออนไลน์] 2553 [สืบค้น 5 มิถุนายน 2556]. เข้าถึงได้ที่ : http://hpe4.anamai.moph.go.th/hpe/mch/teenage_pregnancy.php
24. วลิตี ม่วงสวนขวัญ. ผลการตั้งครรภ์และการคลอดของวัยรุ่นในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ. ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี. [ออนไลน์] 2551 [สืบค้น 5 มิถุนายน 2556]. เข้าถึงได้ที่ : <http://hpc4.anamai.moph.go.th/news2540/article-research/walle-2.pdf>